

Special
nieuwjaar
2017

27
JAN • 2017

DURF DENKEN

COMMUNITYMAGAZINE VAN DE UGENT

HET VOORUITZICHT

UGent'ers blikken vooruit

200 JAAR
UNIVERSITEIT
GENT

REACTOR

GRENS- VERLEGGENDE LANDMEETKUNDE

De Brit Alan Wright (1934-2013) was als landmeter betrokken bij wetenschappelijk onderzoek in extreme omstandigheden. Zo bracht hij 2,5 jaar ononderbroken op Antarctica door. Wright verzamelde ook topografische apparatuur en bouwde een indrukwekkende collectie op. Na zijn dood kwam die collectie – samen met die van zijn collega Malcolm Draper – via een schenking aan de UGent terecht. De pareltjes daaruit – vooral elektronische afstandsmeetsters – zijn nu tijdelijk te zien in de Gentse Universitaire Musea (collectie geschiedenis van de wetenschappen).

Professor Alain De Wulf (vakgroep Geografie): 'Er zijn onder meer diverse tellurometers te zien, de eerste elektronische afstandsmeetsters uit de jaren 1950. Die maakten gebruik van radiogolven om afstanden tot 50 km snel en nauwkeurig te meten. Tellurometers zijn zeldzaam: vanaf eind jaren 1960 maakten ze plaats voor toestellen met laserlicht. Ook die kun je op de tentoonstelling zien, net zoals het TRANSIT-systeem, de allereerste satellietnavigatie, in de jaren 1960 ontwikkeld door de Amerikaanse marine en een voorloper van onze gps. De tentoonstelling belicht ook actuele evoluties. Zo brengen UGent-onderzoekers in Mexico tempelcomplexen in kaart. Honderden foto's – onder meer gemaakt met een op drones gemonteerde camera – worden met geavanceerde software samengebracht tot een 3D-model. Dat is zeer nauwkeurig en kan onder meer helpen bij het beheer van het erfgoed.'

De tentoonstelling **Pushing the Boundaries** loopt nog tot 31 mei 2017:
www.sciencemuseum.ugent.be/topografie

NEEM EEN GRATIS ABONNEMENT!

BEZORG JE GEGEVENS AAN :

Magazine *Durf Denken*, p/a afdeling Communicatie,
Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent

NAAM:

IK BEN:

- personeelslid aan de UGent
- student aan de UGent
- alumna van de UGent
(vereniging:)
- schenker aan de UGent
- geen van bovenstaande

ADRES:

(voor personeelsleden is enkel verzending naar het dienstadres mogelijk)

ONLINE

Je vindt elke editie van het magazine '*Durf Denken*' via
durfdenkenmagazine.ugent.be

DURF DENKEN is het magazine van de Universiteit Gent en verschijnt tien keer per jaar
| **Redactieadres** | afdeling Communicatie UGent, Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent,
communicatie@UGent.be | **Verantwoordelijke uitgever** | Anne De Paepe, rector UGent
| **Coördinatie** | Leen van Remortel | **Redactie & realisatie** | Jansen & Janssen Creative
Content, www.jaja.be | **Fotografie** | Dries Luyten, Jens Mollenvanger, Christophe Vander
Eecken | **Illustratie** | Steve Reynders **DURF DENKEN** wordt gedrukt op chloorvrij gebleekt
papier vervaardigd uit 100% gerecycleerde, FSC-gecertificeerde vezels.

INHOUD

6 **Vrouwen, mannen en macht**
Lydia Namatende haalde het allereerste
doctoraat in Gender en Diversiteit.

13 **Kort**
Onderscheidingen aan de UGent
Een onderwaterloopband voor huisdieren

31

20

24

6

14 **Innoversity Challenge**
Straks gebruik jij ze ook:
we presenteren de vier proefprojecten

19 **UGent in zicht**
Een uniek voorbereidingstraject gaf
Rabia en Fadel alvast zin in meer.

20 **'Volg je interesses!'**
Dat deed alumnus Wouter Trappers ook -
en zo werd de filosoof consultant.

24 **Het Vooruitzicht 2017**
Wat brengt het nieuwe jaar?
In onze nieuwjaarsspecial blikken
vijf UGent-experts vooruit.

31 **Zien blije ogen meer?**
Naomi Vanlessen en collega's
formuleren een nieuwe hypothese.

Allereerste doctoraat
in Gender- en Diversiteitsstudies

VROUWEN EN MACHT IN OEGANDA

De studierichting Gender en Diversiteit aan de UGent (en andere universiteiten) is nog erg pril. Toch is het eerste doctoraat nu al een feit. Lydia Namatende bestudeerde aan de UGent hoe vrouwelijke lerarenopleiders in Oeganda zich een weg door de patriarchale maatschappij banen. En dat gebeurt op een heel andere manier dan we zouden vermoeden.

→ **PRIMEUR**

Lydia Namatende behaalde het allereerste doctoraat in Gender en Diversiteit. Ze ging na hoe vrouwelijke lerarenopleiders in Oeganda hun weg zoeken in een patriarchale maatschappij.

Waarom koos je voor dit onderwerp?

'Ik ben zelf Oegandese. In principe had ik mijn doctoraat ook over Oegandese vrouwen in het algemeen kunnen

doen, maar ik ben zelf ook lerarenopleider, dus kijk ik naar de wereld vanuit dat perspectief. Een antropoloog zou een antropologische invalshoek kiezen, ik denk altijd na over hoe je mensen kunt opleiden. Dat was ook waar ik met mijn doctoraat naartoe wilde: oplossingen aanreiken om vrouwen en meisjes in Oeganda te *empoweren*.'

De titel van je doctoraat zou je kunnen vertalen als *Tussen zelfbeschikking en onderwerping? De levenservaringen van vrouwelijke lerarenopleiders in Oeganda*. Wat bedoel je daar precies mee?

'Ik ben naar Oeganda getrokken met het idee van *empowerment* in de, laten we zeggen, Europese betekenis van het woord: onafhankelijk zijn, voor je mening opkomen, rationeel argumenteren, de vrijheid veroveren om zelf je eigen keuzes te maken. Dat is het idee dat je krijgt als je inwerkt in de, meestal westerse, literatuur over het onderwerp. Maar terug in Oeganda bleek dat het in die context niet op die manier werkt. Opvallend was niet alleen de strijd van die vrouwen om hogerop te komen,

maar vooral de manier waarop ze dat deden. Niet de westerse manier van vechten voor je rechten, maar wat ik "knielen om te veroveren" noem.'

Knielen om te veroveren?

'In de Oegandese context is assertiviteit niet noodzakelijk de goede manier om te bereiken wat je wil. Veel van de vrouwen die ik interviewde, deden in feite het omgekeerde. Ze stelden zich bewust zwakker op. In het westen wordt dat als negatief gezien, zij zagen het als een manier om te bereiken wat voor hen belangrijk was, en dus een vorm van macht.'

“ Iemand formuleerde het zo:
als je naar huis komt om voor
je man te koken, laat je je
diploma's achter bij de deur ”

'Om hun job als lerarenopleider te behouden, moeten de meeste vrouwen geregeld naar het buitenland voor conferenties en seminaries en voor hun doctoraat. In de Oegandese context vormt dat een bedreiging voor de machtsrelaties in een huwelijk. Oeganda is een patriarchale, hiërarchische samenleving. Van vrouwen die er academisch en sociaal op vooruitgaan, wordt al gauw gedacht dat ze verwaand en arrogant worden. Veel vrouwen die ik heb geïnterviewd stelden hun man daarom gerust: *ik zal niet veranderen, je Godgegeven status thuis wordt niet aangetast, je hoeft je geen zorgen te maken.*

'Iemand formuleerde het zo: als je naar huis komt om voor je man te koken, laat je je diploma's achter bij de deur. Zelfs al ben je professor, thuis ben je in de eerste plaats echtgenote. Zo krijgen die vrouwen wel de ruimte om buitenshuis te studeren en te werken – en om uit die patriarchale structuur te breken. Ze verwerven macht door een belangrijke functie in de maatschappij op te nemen, maar houden tegelijk ook hun huwelijk en gezin bij elkaar. Zowel de vrouwen zelf als de maatschappij zien dat als een belangrijke graadmeter voor succes. Ze verwerven dus macht door die ironisch genoeg voor een deel op te geven – knielen om te veroveren.'

Kunnen ze niet beter recht op doel afgaan?

'Het is niet zo dat ze alleen maar dat scenario gebruiken. Ook in Oeganda zie ik vrouwen die de meer westerse, directe aanpak hanteren. Maar de terugslag is vaak heel zwaar. In het beste geval worden ze beschouwd als schreeuwers, in het slechtste worden ze uitgelachen. Meestal krijgen ze geen gehoor. Persoonlijk

vind ik het goed om uit te breken en radicaal te zijn, maar wie dat doet, bevindt zich vaak in een kwetsbare positie.'

'Je moet ook rekening houden met de beperkte manoeuvreerruimte waarover vrouwen in Oeganda beschikken. Je kunt vechten voor je rechten en ze toch niet krijgen. Of je kunt toegevingen doen en compromissen sluiten. Door de beperkte speelruimte maximaal te benutten, krijg je uiteindelijk meer macht en breng je op termijn ook dingen in beweging.'

'Volgens mij is die methode in de Oegandese context ook een duurzamere manier om de machtsbalans tussen man en vrouw te verschuiven. De vrouwen maken de reis niet alleen, ze zorgen ervoor dat hun man aan boord blijft. Dat lijkt omslachtig, maar je bereikt sneller wat je wil en de resultaten worden minder gecontesteerd. In westerse ogen is dat gedrag misschien problematisch, in Oeganda is het een manier om met macht om te gaan.'

Bekijken we zaken als emancipatie te eurocentrisch, vind je?

'Het heeft in elk geval geen zin om je eigen model van buitenaf op te dringen. In veel westerse literatuur worden Afrikaanse vrouwen als onderdrukt gezien. Met mijn onderzoek toon ik aan dat ze toch ook vooruitgang boeken. Door ze alleen in hun slachtofferrol te bekijken,

→ **KRITISCH NADENKEN
OVER DIVERSITEIT**

Professor Chia Longman: 'We bekijken diversiteit in al haar soorten en vormen, en we benaderen ze kritisch - het gaat niet alleen over *happy diversity*.'

NIEUWE OPLEIDING IS GROOT SUCCES

Het doctoraat van Lydia Namatende is het eerste in de Gender- en Diversiteitsstudies in Vlaanderen, en sluit aan bij de nieuwe interuniversitaire en interdisciplinaire masteropleiding Gender en Diversiteit. Professor Chia Longman (vakgroep Talen en Culturen) is programmadirecteur van de opleiding én hoofd van het Onderzoekscentrum voor Cultuur en Gender aan de UGent.

'Beide hebben op zichzelf niet veel met elkaar te maken, behalve de link met genderstudies', zegt ze. 'Natuurlijk zijn er verschillende medewerkers van het onderzoekscentrum die in de opleiding colleges en seminars geven. Maar bij de interdisciplinaire opleiding zijn veel meer professoren uit verschillende vakgroepen en faculteiten van de UGent én andere universiteiten betrokken.'

Het **Onderzoekscentrum voor Cultuur en Gender** van de vakgroep Talen en Culturen aan de UGent ondersteunt onderzoek naar vraagstukken over identiteit, verschil en ongelijkheid

→ doe je afbreuk aan wat ze al hebben bereikt. Mijn doctoraat toont hen in al hun diversiteit, met hun tegenslagen én successen. Dat is geen oproep om altijd braafjes en niet-combattief te zijn. Ik wilde laten zien hoe vrouwen in Oeganda de machtsbalans tussen de genders soms in stand houden, maar tegelijk ook bestrijden op een manier die niet altijd beantwoordt aan de westerse ideeën over *empowerment*.'

'Er zijn verschillende modellen om les te geven over gender. Er is de eurocentrische invalshoek, die ervan uitgaat dat we hier de juiste weg bewandelen en dat we de Afrikanen moeten tonen hoe ze ons voorbeeld kunnen volgen. Je kunt het ook Afrika-centrisch aanpakken en vanuit Europa kijken hoe de Afrikanen het doen. Dat is opnieuw een wij-en-zijverhaal: Europeanen bestuderen hoe de "ander", de niet-westerling, het

in een geglobaliseerde wereld. 'We doen voornamelijk interpretatief en kwalitatief onderzoek. We tekenen bijvoorbeeld levensverhalen op, zoals Lydia dat heeft gedaan. Onze onderwerpen zijn heel divers: van de rol van religie bij vrouwenbesnijdenis in Egypte tot transnationale adoptie en vrouwelijke spiritualiteit in Vlaanderen en Berlijn.'

De **opleiding Gender en Diversiteit** is de eerste in haar soort in Vlaanderen, maar heeft een lange voorgeschiedenis. 'Tot 2006 was er een alleen aanvullende opleiding. Met een aantal professoren uit verschillende vakgroepen en instellingen vonden we het tijd om de opleiding breder open te trekken naar gender én diversiteit. Dat is overal ter wereld de algemene tendens. Het gaat niet alleen over man-vrouw, maar ook over andere aspecten van iemands identiteit en sociale relaties. Neem nu de verkiezingen in de VS. Daar spelen niet alleen de problemen van de arbeidersklasse, maar bijvoorbeeld ook de positie van Afro-Amerikanen én gender.'

'Onder meer over die intersectionaliteit gaat de opleiding. We bekijken bijvoorbeeld de rol van de

vrouw in een bepaalde geschiedkundige periode, maar tackelen ook het transgenderthema of hebben aandacht voor studies over personen met een functiebeperking. Diversiteit in alle soorten en vormen, die we kritisch benaderen. Het gaat dus niet alleen maar over *happy diversity*.'

'De faculteit Letteren en Wijsbegeerte van de UGent staat in voor de praktische organisatie van de eenjarige masteropleiding, maar het is wel een interuniversitaire opleiding van alle vijf de Vlaamse universiteiten samen. Dat is uniek. De verplichte vakken worden in Brussel gegeven, de andere vakken aan de vijf deelnemende universiteiten. Om de studenten de reistijd te besparen, doen we aan *teleclassing*: er is een live verbinding met de andere locaties zodat alle studenten actief aan de lessen kunnen deelnemen.'

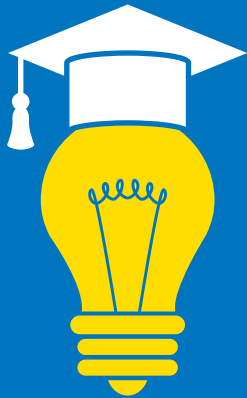
De opleiding is een groot succes. 'Toen we in 2014 begonnen, was het onze hoop om 10 tot 15 geïnteresseerde studenten aan te trekken. Het werden er bijna 100, en dat aantal gaat nog altijd in stijgende lijn. Sinds vorig jaar hebben we aan de UGent ook een eenjarig schakelprogramma voor professionele bachelors die de opleiding willen volgen. Daarvoor hebben we dit jaar zelfs 75 inschrijvingen.'

www.mastergenderendiversiteit.be
www.culturegender.ugent.be

doet. Mijn onderzoek probeert meer comparatief tewerk te gaan. De verhalen in mijn studie kunnen worden gebruikt om te reflecteren over genderverhoudingen in de niet-westerse én de westerse context. De levens van de Oegandese vrouwen, hoe ze van machtsposities switchen naar machteloosheid en weer terug, verschillen van de ervaringen van westerse vrouwen, maar er zijn ook gelijkenissen.'

'Wat mezelf betreft: ik zal mijn dochter zeker niet aanraden om haar licht onder de korenmaat te zetten of – zoals veel vrouwen in mijn onderzoek – haar diploma's bij de deur achter te laten om per se haar huwelijk en de bijbehorende machtsrelaties in stand te houden. Tegelijk zou ik haar wel willen leren hoe ze mogelijkheden die haar culturele context haar biedt maximaal kan benutten' ♦

#UGENT

Matthias Ballieu@MatthiasBallieu

7 december 2016

Wat een man, wat een avond,
1600 levenslessen in 3 uur. #LLMarcDeClercq
Chapeau aan initiatiefnemers @Stijn_Baert
@VOSEKO_Alumni

WAT IS ER GAANDE OP:

facebook.com/ugent • instagram.com/ugent • twitter.com/ugent • pinterest.com/ugent • linkedin.com/company/ghent-university

HUISDIEREN OP DE ONDERWATERLOOPBAND

De faculteit Diergeneeskunde van de UGent heeft een gloednieuwe praktijkruimte voor fysiotherapie in gebruik genomen. Daarmee speelt ze in op de toenemende aandacht in de diergeneeskunde voor aangepaste revalidatie. De vakgroep Medische Beeldvorming van de Huisdieren en Orthopedie van de Kleine Huisdieren past in de praktijkruimte de allernieuwste technieken toe: ultrasonische therapie voor artrotische gewrichten en pijnlijke spieren, lasertherapie om grote wonden sneller te doen genezen en een onderwaterloopband. Trainen en revalideren onder water heeft ook bij dieren diverse voordelen: het water ontlast het lichaamsgewicht, wat de onderwaterloopband geschikt maakt voor dieren die een poot niet mogen belasten, en doordat het dier onder water continu zijn evenwicht moet zoeken activeert het verschillende spiergroepen.

www.orsami.be

UGENT-ONDERSCHIEDINGEN 2016

Elk jaar reikt de UGent onderscheidingen uit aan medewerkers die zich bijzonder hebben ingezet. UGent-studenten en -medewerkers kunnen in drie categorieën favorieten nomineren. Daaruit stelt een adviescommissie dan een shortlist van negen laureaten samen. De laureaten voor 2015 werden op 21 december 2016 in de Aula in de bloemetjes gezet.

De **Minervaonderscheiding** voor onderwijs ging naar professor Robby Caspeele (faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur), professor Lieven De Marez (faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen) en professor Luc Tirry (faculteit Bio-ingenieurswetenschappen).

De **Prometheusonderscheiding** voor onderzoek werd uitgereikt aan professor Eva Brems (faculteit Recht en Criminologie), professor Guy Brusselle (faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen) en professor Richard Hoogenboom (faculteit Wetenschappen).

De **Hermesonderscheiding** voor maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening was voor Hetty Helmoortel (faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen), Nancy Terryn (Cel Universitaire Ontwikkelingssamenwerking) en het samenwerkingsverband Postdoc Talent Management en Postdoc Community.

VAN DROOM NAAR WERKELIJKHEID

Innoversity Challenge: vier proefprojecten opgestart

Hoe kan digitalisering helpen om het onderwijs van de toekomst mee vorm te geven? Die oproep van rector Anne De Paepe aan de UGent-community leverde eind 2015 maar liefst 544 voorstellen op. Sinds maart 2016 zijn de vier laureaten van de Innoversity Challenge bekend en zijn de winnende teams druk in de weer om van hun originele idee een duurzaam technologisch project te maken.

Dit academiejaar worden heren der kleine experimenten opgezet', vertelt professor Isabel Verniers (vakgroep Marketing en projectleider van de Innoversity Challenge). 'Elk team test in nauwe samenwerking met de directie ICT uit of hun project in de praktijk echt een meerwaarde kan betekenen voor het onderwijs aan de UGent.'

'Op 21 oktober hebben we nog eens een stand van zaken opgemaakt. Iedereen, ook de rector, was onder de indruk van het grote enthousiasme waarmee de technologische innovaties langzaam maar zeker vorm krijgen. Wat ook de finale output van dit proces wordt, er is duidelijk een nieuwe dynamiek in gang gezet. In februari 2017 komen we opnieuw samen om de voortgang te evalueren. We willen kritisch blijven bekijken of de verwachte baten van de projecten wel in balans blijven met de inspanningen. Bovendien leren we in deze fase van de Innoversity Challenge nog altijd heel veel bij. We ontdekken bijvoorbeeld of een bepaald idee al of niet technologisch haalbaar is. Tegelijk krijgen we ook meer zicht op de vermoedelijke acceptatie door de toekomstige gebruikers. Die twee processen moeten sowieso parallel verlopen.'

'Op verzoek van een van de teams bekijken we momenteel of de deelnemende studenten het statuut van student-ondernemer kunnen krijgen. Het vraagt per slot van rekening een verregaand engagement om je naast je gewone activiteiten dag in dag uit voor de Innoversity Challenge in te zetten.'

STUDEREN EEN SPEL?

TEAM

Elke Minnaert, Evelien Opdecam, Patricia Everaert, Jeroen Neckebrouck en Federico Torri (faculteit Economie en Bedrijfskunde) en Thomas Van Cleemput (faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur)

Dat is wellicht nog een brug te ver, maar met het project Gamification komt het toch wel een flinke stap dichterbij. Het gelijknamige team ontwikkelde een quiz-app waarmee studenten op een speelse manier kunnen checken hoe goed ze de cursus al beheersen. Elke Minnaert: 'Studenten zijn sowieso vaak op een verloren moment met hun smartphone in de weer. Onze app koppelt het nuttige aan het prettige en vormt een leuke aanvulling bij het klas-sieke studeren.'

'In eerste instantie ligt de nadruk volledig op het Play-aspect: de studenten kunnen aan de hand van een aantal vragen hun kennis testen en zien meteen of ze het beter doen dan de vorige keer. Alles is erop gericht om hen zo veel mogelijk te motiveren. De volgende fase wordt interactiever: gebruikers zullen

ook zelf kunnen meebouwen aan de vragen in de app en hun vrienden kunnen uitdagen.'

In oktober 2016 heeft de directie ICT een software developer aangetrokken om de ontwikkeling in goede banen te leiden. Sindsdien steekt het team vrijwel wekelijks de koppen bij elkaar om de voortgang te bespreken. In het tweede semester krijgt het vak Accounting van professor Patricia Everaert de primeur, in een eerste versie van de app. Tegen volgend academiejaar is Gamification hopelijk voor diverse cursussen operationeel.

elke.minnaert@ugent.be

Elke Minnaert

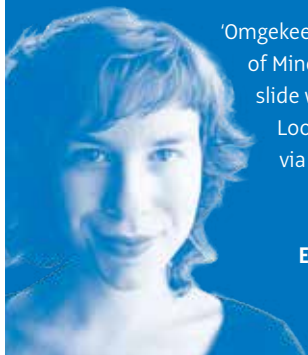
SLIDES MET DE KRACHT VAN HET WEB

TEAM

Ruben Verborgh (faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur), Esther De Loof, Clio Janssens en Jo Tondeur (faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen) en Raphaël Caluwé (faculteit Recht en Criminologie)

Het onderwijs van de toekomst is open en webgebaseerd: die vaststelling inspireerde een multidisciplinair team om online lesslides te gaan promoten. Het ingenieuze is dat docenten alle denkbare webtools (gerelateerde YouTube-filmpjes, tweets, interactieve internetpagina's, dynamische grafieken en elke toekomstige webapplicatie) naadloos in hun leerinhoud kunnen integreren.

platform de kans om meer uitleg te vragen of zelf een bijpassende video of relevante publicaties toe te voegen. De docent kan de suggestie dan met één muisklik accepteren of weigeren. Op die manier wordt de cursus continu verbeterd en geactualiseerd. Optioneel kunnen de weblides ook worden ontsloten voor geïnteresseerden buiten de UGent. Op die manier kunnen we de expertise van de UGent maatschappelijk en economisch helpen valoriseren, ook internationaal!

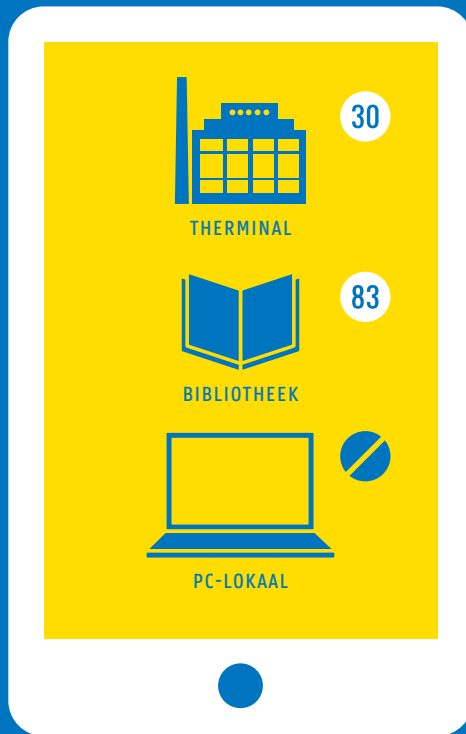

'Omgekeerd kan er vanuit sociale media of Minerva vlot naar een specifieke slide worden gelinkt', vertelt Esther De Loof. 'Bovendien krijgen studenten via een online samenwerkings-

In februari 2016 gaf teamlid Ruben Verborgh als eerste aan de UGent les met behulp van open weblides. Sindsdien wordt er gewerkt aan een kennisnetwerk dat docenten zal ondersteunen om op hun beurt de stap te zetten.

Esther De Loof

openweblides.ugent.be

VESTA, GODIN VAN DE VRIJE ACCOMMODATIE

TEAM

Lode Devloo en Laura Vermunt (faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen)
en Thomas Present en Victor Sonck (faculteit Economie en Bedrijfskunde)

Vesta, een nieuwe app, is de vrucht van de samsmelting van twee teams met grotendeels gelijklopende ideeën. De ene groep studenten zag heil in een reservatiesysteem voor specifieke werkplekken, zoals computerzalen en lokalen voor groepswork. De andere groep droomde van een technologische oplossing om vlot een studeerplek te vinden, bijvoorbeeld in bibliotheken. Vesta zal je weldra in beide gevallen *in real time* laten zien waar je nog terecht kan. Meteen komt zo een einde aan de absurde situatie dat studenten vruchteloos ergens staan aan te schuiven, terwijl er even verderop nog volop plaatsen vacant zijn.

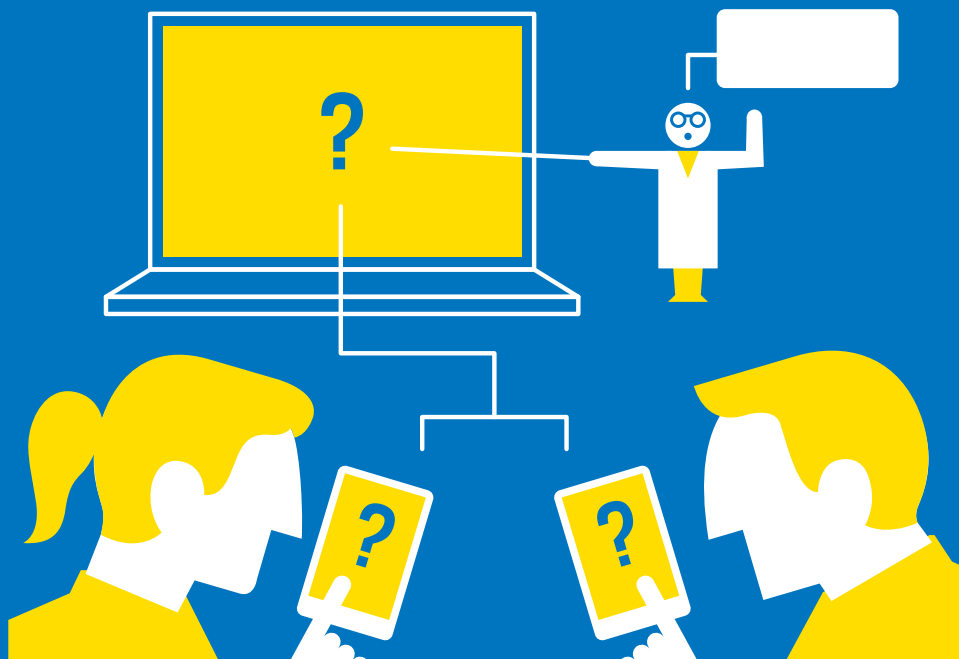
'We willen scanners inzetten waarmee je je via de studentenkaart kunt registreren', verduidelijkt Lode Devloo. 'Zo zal je via de app voor elke locatie exact

weten hoeveel mensen daar op dat moment aanwezig zijn. De voorbije maanden hebben we vooral aan de scanners gewerkt. We hebben verschillende modellen uitgetest, om na te gaan welk voor ons het meest performant is. In december 2016 is de testfase van start gegaan. Volgend academiejaar hopen we het systeem dan echt te kunnen lanceren. In een latere fase zal je met Vesta ook om het even wanneer ergens een stoel kunnen reserveren.'

lode.devloo@gmail.com

Lode Devloo

HERMES: EEN VAT VOL VRAGEN

TEAM Morgane Janssens, Kevin De Ras, Louise Catthoor en Matthias Baetens
(faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur)

Drie studenten ondervonden dat het niet zo evident is om voor een vol auditorium toe te geven dat je iets niet helemaal begrijpt. Ze bedachten ook een oplossing: Hermes, een app waarmee je tijdens de les discreet vragen kunt posten. Medestudenten die zich geroepen voelen, kunnen meteen al antwoorden. Maar als de vraag voldoende *likes* krijgt, ontvangt de docent een melding op zijn computer. Hij of zij kan dan beslissen om daar wat dieper op in te gaan. Via een Te Snel-knop kan een student bovendien verzoeken om het lestempo wat te laten zakken.

De voorbije zomer schreven Matthias Baetens en Nick Verstraete als jobstudent het programma voor de

app uit. Intussen had een tiental docenten uit diverse faculteiten aangegeven dat ze Hermes wilden gebruiken. Begin november beet professor Hendrik De Bie met succes de spits af in een werkcollege wiskunde. De komende maanden staan er nog enkele proeflessen gepland.

‘Die langzame uitrol geeft ons de kans om er de laatste foutjes uit te halen’, zegt Morgane Janssens. ‘Hopelijk zullen gaandeweg steeds meer docenten de meerwaarde van Hermes inzien. Het kan de interactie tijdens de les alleen maar ten goede komen. Met de app kunnen docenten ook vermijden dat de studenten na afloop massaal naar voren trekken om snel nog wat vragen te stellen. Het is altijd beter om moeilijke kwesties op het moment zelf aan te kaarten en niet achteraf. Zo heeft iedereen er iets aan.’

Morgane Janssens

hermes@ugent.be

UNIVERSE

GOED OP WEG

26 talentvolle 17-jarigen met een migratieachtergrond bereiden zich via een uniek jaartraject voor op mogelijke studies aan de UGent. Rabia en Fadel kregen door het project *UGent in zicht* alvast zin in meer.

Rabia Kilinç: 'Ik speel al even met het idee om, in het spoor van twee van mijn neven, in september naar de UGent te gaan. Zo heel veel Vlamingen van Turkse origine vind je momenteel niet aan de universiteit, dus alle hulp is meer dan welkom. Dit initiatief geeft leerlingen zoals ik een extra fundament om op te bouwen. Wat ik precies wil studeren, weet ik nog niet: ik wil de verschillende opties rustig bekijken. We komen één tot twee halve dagen per maand samen. Telkens leren we een ander aspect van het universitaire leven kennen. Tot nu toe vond ik de rondleiding langs diverse universitaire gebouwen het interessantst. Wat ik straks ook beslis, mijn ouders zullen mij door dik en dun steunen. Ze willen gewoon dat ik er alles aan doe om te slagen in het leven.'

Fadel Abou-Zeid: 'Ik ben in België geboren uit een Palestijnse vader en een Libanese moeder. De meeste jongeren uit mijn omgeving gaan ervan uit dat de UGent te hoog gegrepen is en dat ze beter voor de hogeschool kunnen kiezen. Ik dacht dat eigenlijk ook, maar ik heb mijn plannen bijgesteld: ik heb mijn zinnen gezet op een master Bestuurskunde. Dit is wat ik echt wil en ik krijg steeds meer het gevoel dat het me kan lukken. Mijn vader is als vluchteling in Koeweit beland. Door de oorlog heeft hij zijn studies niet kunnen afmaken. Ook mijn moeder is super trots dat ik aan dit project mag deelnemen. Ze stimuleren me allebei om er vol voor te gaan. Hopelijk kan ik over een paar jaar zelf als rolmodel fungeren voor jongeren die twijfelen of de universiteit wel iets voor hen is.'

www.ugent.be/ugentinzicht

A man with wavy brown hair, wearing a dark blue trench coat over a white shirt and tie, stands outdoors. He is looking towards the camera with a slight smile. The background is a blurred outdoor setting with green foliage and a building with a blue awning.

→ **STEVIGE VERTREKBASIS**

'Filosofie is een van de meest fundamentele studierichtingen', vindt Wouter Trappers. 'Als je doordent over het waarom en over de essentie van een vak, kom je stevast bij metafysische vragen uit.'

‘FILOSOFIE LEERT JE OM TE DURVEN DENKEN’

Wouter Trappers, consultant bij Deloitte

Filosofie en het bedrijfsleven, het is geen voor de hand liggende combinatie. Toch zijn er meer overlappingsen dan je op het eerste gezicht zou denken, vindt UGent-alumnus Wouter Trappers.

Je hebt filosofie gestudeerd. Stond je bij je keuze stil bij de waarde van je diploma op de arbeidsmarkt?

Wouter Trappers: ‘Niet echt. Op aanraden van mijn ouders had ik voordien al een diploma behaald dat uitzicht bood op een baan: regentaat wiskunde - geschiedenis - aardrijkskunde. Die studie bleek me niet echt te liggen. Mijn ouders hebben me daarom laten voortstuderen in een richting de me beter beviel. Omdat ik heel uiteenlopende interesses heb, wou ik een zo breed mogelijke opleiding volgen. Filosofie is een van de meest fundamentele studierichtingen. Als je in om het even welk vakgebied doordenkt over het waarom en over de essentie van dat vak, dan kom je steevast bij metafysische vragen uit. Daarom vond ik filosofie een stevige vertrekbasis.’

Ooit gedacht dat je in de bedrijfswereld carrière zou maken?

‘Helemaal niet. Ik was er zelfs van overtuigd dat het bedrijfsleven niets voor mij was. Stilaan ben ik er toch in gerold.

Toen ik afgestudeerd was, wou ik in Gent blijven – ik had geen zin om terug te keren naar de Kempen, de streek waar ik ben opgegroeid. Ik moest dan natuurlijk wel geld zien te verdienen. Gaan lesgeven lag het meest voor de hand. Ik besepte echter al snel dat ik daar niet voor geknipt was. Onderwijs moet jongeren opleiden tot creatieve, mondige, kritische burgers met open geest. Maar eigenlijk leiden scholen vooral leerlingen op die goed weten wat ze moeten studeren om te slagen voor het examen. In dat systeem wou ik niet meedraaien.

Omdat de sociaal-culturele sector verzadigd was, heb ik een tijdelijke job aangenomen als →

MADE@UGENT

Wouter Trappers

° 1978

Master in de Wijsgeerte (2003)

→ **VOLG JE INTERESSES!**

'Niemand weet hoe de arbeidsmarkt zal evolueren', zegt Wouter Trappers. 'Daarom moet je studeren wat je interesseert, ook al leidt die studierichting misschien niet regelrecht naar een job.'

→ administratief bediende bij een Gents havenbedrijf. Daar heb ik voor het eerst cijfers leren analyseren. Blijkbaar was ik daar goed in. Later ben ik me gaan specialiseren in Excel en Access, en heb ik telkens uitdagendere jobs gezocht. Tot ik bij Deloitte terecht kwam.'

Wat doe je daar precies?

'Ik werk op de afdeling Analytics and Information Management. We helpen bedrijven om hun beslissingen te baseren op inzichten die voortvloeien uit de analyse van gegevens, veeleer dan op hun buikgevoel. Daarnaast neem ik projectmanagementtaken op en help ik pas aangeworven medewerkers hun weg te vinden in het bedrijf.'

Kun je je filosofische achtergrond in je job gebruiken?

'Ja, elke dag. Als filosoof leer je kritisch, logisch en probleemoplossend denken. Die vaardigheden komen goed van pas in mijn functie. Die competenties zijn misschien niet uniek voor de richting filosofie, maar ze staan er wel centraal. Filosofie is ook dé studierichting waar je leert om te durven denken. Je krijgt zo veel input dat je wel gedwongen bent om je eigen visie te vormen. De leerstof wordt niet voorgekauwd. Daarnaast heb ik aan de universiteit natuurlijk algemene vaardigheden onder de knie gekregen: grote hoeveelheden informatie op korte tijd verwerken, heldere teksten schrijven, onderbouwd argumenteren ...'

Je zou dus opnieuw filosofie studeren?

'Ja, maar ik zou mijn diploma wel combineren met een tweede studierichting. Welke precies, dat weet ik niet goed. Eigenlijk is dit een veel te hypothetische

vraag voor een filosoof (*lacht*). Ik vind wel dat je moet studeren wat je interesseert, ook al leidt die studierichting misschien niet regelrecht naar een bepaalde job. Sowieso weten we niet hoe onze arbeidsmarkt zal evolueren. Je hoeft dus niet bang te zijn om je interesses te volgen. Het belangrijkste is je attitude na je studies. Je moet bereid zijn om bij te leren, of om een andere richting uit te gaan dan je oorspronkelijk van plan was.'

Bood de opleiding filosofie je wat je ervan had verwacht?

'Ja, omdat filosofie een heel brede opleiding is. Het niveau lag ook vrij hoog. Je hebt natuurlijk altijd profen die je beter of minder liggen. Ik was vooral onder de indruk van professor Ronald Commers. Hij had een wat breedspakige stijl, waarin hij heel associatief te werk ging en veel thema's aanraakte. Daarnaast spraken de lessen van professor Gertrudis Van de Vijver over de teleologische oordeelskracht van Kant me wel aan. Ze boden me een compleet nieuwe invalshoek. Ook professor Diderik Batens heeft me veel geleerd. Hij is een van de grondleggers van de adaptieve logica. Die stelt dat we een gefragmenteerd beeld hebben van de realiteit en dat we daarom ook meer dan één logica nodig hebben om die werkelijkheid te omschrijven.'

Ben je vandaag nog veel bezig met filosofie?

'Ik lees nog geregeld filosofie. Momenteel probeer ik me door *Process and Reality* van Alfred North Whitehead te worstelen, een van de grondleggers van de moderne wiskunde. Ik schrijf ook stukjes voor een website, alphagamma.eu. Daarin onderzoek ik welke filosofische concepten nuttig zijn in het bedrijfsleven. Een belangrijke stroming is vandaag is *design thinking*. Die houdt

rekening met verschillende aspecten van het menselijk gedrag om de interactie tussen mensen en organisaties zo naadloos mogelijk te laten verlopen. In zijn boek *The design of everyday things* geeft Don Norman het voorbeeld van een deur. Sommige deuren zijn zo ontworpen dat veel mensen de neiging hebben om tegen de verkeerde kant te duwen. Of ze lopen tegen het glas aan omdat ze denken dat de deur automatisch open zal gaan. Als dat gebeurt, moet je je design aanpassen. Veel van de vragen die bij het *design thinking* worden gesteld, komen ook terug in de wijsgerige antropologie: hoe functioneren mensen? Hoe gaan ze om met hun omgeving?

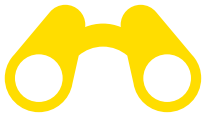
Is je behoefte om af en toe nog te filosoferen ook de reden waarom je je engageert voor de alumniwerking van de UGent?

'Ja, ik vind het fijn om te kunnen babbelen over filo-

sofische kwesties met andere mensen met dezelfde achtergrond, en daar is de alumniwerking het perfecte instrument voor. Helaas blijken filosofen niet zo happig om zich aan te sluiten bij een vereniging. Met onze raad van bestuur bekijken we daarom hoe we ze toch over de streep kunnen trekken. Zo organiseren we onder meer lezingen, steevast gevolgd door een netwerkmoment.' ♦

Lid worden van de Alumni Gentse
Filosofen en Moraalwetenschappers?
Nieuwsgierig naar de activiteiten?

www.agfm.ugent.be

Nieuwjaarspecial

HET VOORUITZICHT

2017

Wat brengt 2017? Weinig of niets is al zeker – behalve dat we de 200ste verjaardag van de UGent vieren! Tijdens *Het Vooruitzicht 2017* zullen journalisten en experts van VRT Nieuws een tip van de sluier proberen te lichten. In onze eigen nieuwjaarspecial in Durf Denken leggen we UGent-experts enkele vragen over 2017 voor.

Op zaterdag 21 januari 2017 organiseert de VRT in Het Pand de tweede editie van Het Vooruitzicht. De VRT-nieuwsredactie laat haar journalisten en andere experts hun visie geven over het komende jaar. Ideaal voor wie de nieuwsstroom van 2017 een stap voor wil zijn of met een ruimere blik het komende jaar wil aanvatten.

Wat staat ons in 2017 te wachten? Welke grote verschuivingen zetten zich in het nieuwe jaar door – en waarom? Daarop geven ervaren VRT-journalisten – Rudi Vranckx, Ivan De Vadder, Phara De Aguirre, Michaël Van Droogenbroeck en vele anderen – een boeiend antwoord in korte lezingen, telkens over een ander onderwerp. Allerlei thema's komen aan bod, van binnen- en buitenlandse politiek en economie tot media en cultuur. Aan echte voorspellingen wagen de experts zich niet. Wel vertellen ze je wat je moet weten om de nieuwsstroom beter te begrijpen. Ze leggen de trends en evoluties achter de feiten bloot en geven duiding, gekruid met een snuifje persoonlijke opinie.

Het Vooruitzicht is de bijdrage van VRT Nieuws en de UGent aan Music For Life. De opbrengst van de ticketverkoop gaat naar goede doelen. De UGent zet graag haar schouders onder het initiatief en stelt het cultuur- en congrescentrum Het Pand, personeel en faciliteiten ter beschikking.

PRAKTISCH

Het Vooruitzicht 2017, op 21 januari 2017 in Het Pand, Onderbergen 1 in Gent, van 8.30 uur tot 18.30 uur. Tickets kosten 18 euro voor wie 26 jaar of ouder is en 14 euro voor wie jonger is dan 26. De opbrengst gaat naar Music For Life. Met je ticket kun je vijf lezingen naar keuze bijwonen. Tickets zijn te koop via:

www.hetvooruitzicht.be

rector Anne De Paepe

WAAR KIJKT U IN 2017 NAAR UIT?

'Voor de UGent wordt 2017 een fantastisch jubileumjaar. We herdenken namelijk dat onze universiteit op 9 oktober 1817 plechtig werd geopend. Dat zetten we luister bij met een heus feestprogramma. Er is dus heel veel om naar uit te kijken in 2017: een jubileumconcert in Bozar, een internationale roeiregatta, een Groot Dictee, een wetenschapswedstrijd voor scholieren, een fietstocht van Gent naar Luik, een schitterend fotoboek, een grote expo in het STAM, een boek over 200 jaar maatschappelijk engagement van de UGent enzovoort. We krijgen zelfs een heuse universitaire hymne.

Ik kijk zeker uit naar "Iedereen UGent!", ons grote community-event op 8 oktober 2017, waarop we duizenden bezoekers zullen vergasten op rondleidingen, lezingen, demonstraties, poëzie en muziek. Afsluiten doen we met "University For You", een grote strategische denkoefening over de rol die universiteiten in de komende eeuw kunnen spelen. Want we blikken natuurlijk niet alleen terug. Niet toevallig is het motto van het feestjaar "UGent 20.0: een geschiedenis vol toekomst".

Dat credo doet ons dromen van een universiteit die in innovatief onderzoek en excellent onderwijs grenzen verlegt en voorop loopt. Die ambitieuze droom jagen we samen na, studenten, collega's en bestuurders. Elke dag brengen we hem een stukje dichterbij. Ook in 2017 zullen we met z'n allen weer geschiedenis schrijven. Daarom: voor iedereen een gelukkig 2017, barstensvol dromen, enthousiasme en verbeeldingskracht.'

200.ugent.be

professor Alain Van Hiel
vakgroep Ontwikkelings-,
Persoonlijkeids- en Sociale Psychologie

WENNEN WE AAN DE TERREUR?

'Wennen is het verkeerde woord – eigenlijk gaat het vooral om vergeten. Het aantal aanslagen, hoe schokkend ook, ligt in Europa nog altijd aan de lage kant. Als er een tijdje geen aanslag meer is geweest, begint de herinnering te slijten. Een week na de aanslag in Brussel durfden heel wat mensen de trein niet te nemen, en al zeker de metro niet. Vandaag doen de meesten dat zonder er bij na te denken.

Daarom vind ik het ook zo raar als na een aanslag wordt opgeroepen om vooral wél de metro te nemen "omdat we de terroristen niet mogen laten winnen". Als communicatie naar de terroristen kan ik dat nog begrijpen, maar in feite is zo'n oproep zinloos. Uiteindelijk nemen de mensen drie weken later sowieso

weer de metro. En als psycholoog ben ik er geen voorstander van om mensen die op dat moment bang zijn ertoe aan te zetten om toch maar tegen hun angst in te gaan.

'Kortom: collectieve, maatschappelijke angst dooft na een tijdje gewoon uit, tenminste als er ondertussen geen nieuwe aanslagen worden gepleegd. Dat is helemaal anders met persoonlijke angst. Mensen die de aanslagen persoonlijk hebben meegemaakt, of die dicht bij de slachtoffers staan: dergelijke persoonlijke trauma's verdwijnen *niet* als je ze laat sudderen. De enige manier om ervan af te raken, is om je te laten begeleiden, of om de angst zelf aan te pakken als je daar de veerkracht voor hebt.'

professor Hendrik Vos
vakgroep Politieke Wetenschappen

KRIJGEN WE EEN EUROPEES LEGER?

'In 2017 in elk geval nog niet, al zullen er kleine stappen worden gezet naar meer militaire samenwerking. Zo gaat het in de Europese Unie namelijk altijd: ploeterend en met horten en stoten wordt vooruitgang geboekt. Als het om een gezamenlijk commando gaat, met soldaten onder één gezag, gaat het nog moeizamer. Elke lidstaat beschouwt een eigen leger immers nog altijd als de kern van zijn soevereiniteit.

Toch groeit het besef dat meer militaire samenwerking zinvol is. Eén Europees leger is nu eenmaal efficiënter en kosteneffectiever dan 28 landmachtjes, zeemachtjes, luchtmachtjes en muziekkapellen. De nieuwe Amerikaanse president zal waarschijnlijk vragen dat Europese landen hun defensie-inspanningen versterken. Dat wakkert de discussie aan over een gezamenlijk defensiebeleid en over de doelen die de

EU ermee wil nastreven: vredeshandhaving, humanitaire operaties of meer?

Nu al zet de EU gezamenlijke militaire operaties op, bijvoorbeeld om de piraterij voor de Somalische kust te beteugelen. Dat zijn embryonale vormen van een Europees leger, maar in tijden van euroscepticisme durft niemand het zo te noemen. De bevolking merkt dat de samenwerking *stoemelings* alsmäär dieper wordt, raakt de kluts kwijt en presenteert de rekening bij verkiezingen en referenda. Politieke leiders zouden de moed en de eerlijkheid moeten hebben om hun bevolking uit te leggen dat je met 19de-eeuwse constructies onmogelijk complexe 21ste-eeuwse problemen kunt aanpakken – en dat nauwere Europese samenwerking, ook militair, onontkoombaar is.'

professor Gert Peersman
vakgroep Financiële Economie

BETALEN WE IN 2017 OM TE MOGEN SPAREN?

'In België alvast niet: bij ons geldt voor gereguleerde spaarrekeningen de wettelijke minimumrente van 0,11 procent. Banken zouden graag onder nul gaan: de Europese Centrale Bank houdt de kortlopende rente, die richtinggevend is voor de rente op spaarrekeningen, immers negatief, tot minus 0,4 procent. Dat doet de ECB om de economische groei aan te wakkeren: ze wil de banken aansporen om kredieten te geven, liever dan hun geld bij de ECB te deponeren, en gezinnen aanmoedigen om te consumeren, liever dan te sparen. Daarom koopt ze ook maandelijks voor miljarden euro's staatsobligaties op. Door massaal geld in de economie te pompen, zakken de rentevoeten. Bedrijven, gezinnen en overheden kunnen makkelijker lenen, wat de economie aanzwengelt.

Door de negatieve depositorente van de ECB moeten banken dus wel een 'strafrente' betalen om het geld dat ze niet uitlenen bij de ECB te mogen stallen. Die strafrente mogen ze niet aan de klant doorrekenen. Hoe laag de rente op spaarboekjes dus ook lijkt, eigenlijk wordt ze kunstmatig hoog gehouden. Ze zou in 2017 al fors moeten stijgen voordat je daar op je spaarboekje iets van merkt.

Als individu kan het verstandig lijken om je geld op je spaarboekje te houden, maar als we het allemaal tegelijk doen, sparen we ons arm. De rente blijft laag zolang de economie niet op volle toeren draait. Daarvoor is het nodig dat we consumeren en investeren: als je spaargeld toch niets opbrengt, kun je het beter gebruiken om je woning te verbouwen of die droomreis te maken ...'

professor Lieven De Marez

vakgroep Communicatie-
wetenschappen, onderzoeksgroep
imec-MICT-UGent

WORDT DIGITALE DETOX EEN TREND?

'Elk jaar brengen we in januari het imec-DigiMeterrapport uit, dat het mediabezit en -gebruik van de Vlaming in kaart brengt. Vorig jaar merkten we de eerste kiemen van 'digibesitas' op. Vooral twintigers vonden toen dat ze te veel tijd spendeerden aan digitale media. Die *digital natives* zijn opgegroeid in een digitale omgeving. Als tiener konden ze naar hartenlust tijd besteden aan digitale media. Zodra ze twintig worden, verandert dat. Studies, een relatie, een job, een gezin: ze beseffen dat hun tijd toch beperkt is. Dat digitale media zo veel tijd opslokken, begint te wringen.

De kersverse DigiMeter 2016 bevestigt dat vermoeden. Zo vindt globaal 1 op 4 Vlamingen dat ze te veel bezig

zijn met sociale media. Bij 20-ers is dat 54 procent. 3 op de 10 twintigers zegt verslaafd zijn aan de smartphone en 4 op de 10 heeft last van *cyberslacking*: ze verspillen productieve werk- of studeertijd aan digitale media. Met de smartphones kun je om het even waar en wanneer berichten sturen, sociale media checken, bankieren enz. In sommige contexten – als je eigenlijk iets anders wil of moet doen – kan de smartphone iets dwangmatig krijgen. Vooral bij twintigers zie je daarom de trend om hem uit bepaalde contexten te bannen: op het werk, achter het stuur, in het gezin of met vrienden ... Een echte digitale detox is dat niet. De trend is wel dat mensen zichzelf gedragsregels opleggen om hun 'wilde' smartphonegebruik te temmen en onder controle te krijgen.'

ALS JE SPAARGELD
TOCH NIETS OPBRENGT,
KUN JE HET BETER
GEBRUIKEN OM
JE WONING TE
VERBOUWEN OF
EINDELIJK DIE
DROOMREIS TE MAKEN.

Advies van professor Gert Peersman, die vooruitblijkt naar 2017.
Lees meer vanaf p. 24

DIE DURFT DENKEN

ZIEN BLIJE OGEN MEER?

Als je je blij en opgewekt voelt, neem je de wereld om je heen anders waar. Naomi Vanlessen (vakgroep Experimentele Psychologie) en haar collega's schuiven een nieuwe hypothese naar voren.

'Volgens de *broaden-and-build* theorie van de Amerikaanse psychologe Barbara Fredrickson verbreden positieve emoties je aandachtsfocus: je blikveld wordt ruimer. Daardoor zou je ook opener, flexibeler en creatiever denken, wat dan ook je levenskwaliteit zou verhogen. Uit ons literatuuronderzoek (gepubliceerd in *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*) blijkt dat we dat toch moeten nuanceren. Vele studies over visuele waarneming geven aan dat positieve emoties de aandacht inderdaad verbreden, maar dat is niet altijd voordelig: zo verwerk je ook meer afleidende informatie. Positieve emoties lijken de aandacht vooral minder selectief te maken.

In onze hypothese veranderen positieve stemmingen de perceptie niet direct, maar indirect, door de controle van de aandacht minder scherp te maken en hem van intern naar extern gerichte processen te sturen. Ben je angstig of zorgelijk, dan wordt je aandacht meer opgeslorpt door (negatieve) gedachten. Je krijgt een nauwere aandachtsfocus, wat de kans vergroot dat je informatie uit de omgeving niet opneemt. Ben je blij, dan ben je meer gericht op de wereld om je heen: dankzij die bredere focus kun je je omgeving exploreren, meer dingen opmerken en toevallige ontdekkingen doen. Je zet bij wijze van spreken geen roze bril op, maar eentje die je een bredere kijk op de wereld geeft.'

UGENT

20.0

EEN GESCHIEDENIS VOL TOEKOMST

Ontdek meer op 200.ugent.be

DURF DENKEN tijdschrift • verschijnt maandelijks, behalve in juli en september • **JANUARI 2017**

P916868 | Afgiftekantoor | Gent X | V.U. Anne De Paepe, rector UGent • p.a. afdeling Communicatie UGent, Sint-Pietersnieuwstraat 25, B-9000 Gent

bpost

PB-PP | B-00043
BELGIE(N)-BELGIQUE